

globanja zamenj z dvema gobanoma, ki sta na prvi pogled globanji zelo podobna. Na Štajerskem imenujejo ljudje obe gobi: steklači. (Bolétus lúridos in Bolétus Sátanas.)

Meso globanje je prijetnega okusa. Okus surovih globanj nas opomina na orehova jedra in mandeljne. Užitni goban je po naših listnatih in iglatnih gozdih sploh navadna gliva. V nekaterih letih se prikaže vže meseca maja, navadno pa le koncem poletja in v jeseni. Meso užitnega gobana je zelo okusna jed, ki se lahko na raznovrstne načine pripravi. Globanje se pa tudi v tenke listeke narežejo in za zimo posušé.

Kaj ne, kako tečna in okusna je po zimi kislá globanjina juha ali globanjevica?

Anton Kosi.

Listje in cvetje.

Drobtine.

Pobrala nam je nemila smrt plemenitega, obče priljubljenega, značajnega in požrtovalnega dušnega pastirja. Umril je v 23. dan oktobra čast. gospod

Jožef Resnik,

duhovni pomočnik pri sv. Jakobu in katehet mestne dekliške šole v Ljubljani v najlepši dóbi svojega življenja. Bil je še le v 36. letu svojih dni, in vže ga je Gospod poklical k sebi po zasluženó plačilo. Kako je bil rajnki obče spoštovan po vsej Ljubljani, to je kazal velik in sijajen sprevod na pokopališče. Vse je bilo na nogah in šlo za krsto, da-si je bilo zelo deževno vreme. Kako priljubljen je bil pri šolskej mladini, to so kazali premnógi venci z različnimi napisi na dolžih trakovih. Pokojnik je bil velik prijatelj slovenskej mladini in zvest naročnik našemu listu, zatorej bodi mu hvaležen spomin ohranjen tudi v „Vrtci.“ Bog mu daj večni mir in pokoj!

(Sirote.) Otroke, kateri nimajo očeta ne matere, imenujemo sirote. Pazite sirot, ker óne vam so od Boga dani bratje in sestre, ter prosite tudi svoje stariše, da se jih usmilijo, in Bog bode zaradi sirot blagoslovil vas in vaše stariše ter vam dal obilo srečo.

Pametnice.

- * Ko tare sila te in glad,
Takrat nikdó ni tebi brat;
Ko pa bogastvo ti imél bi,
Takrat pač bratev ne preštél bi.
- * Če si v nadlogah in skrbéh,
Obup naj v glavo ti ne šine;
Saj Bog pomagal ti bo rad,
Razjásnil koj sreá ti tmine.
- * Če vedno ohraniš nedolžno srcé
Pač znal ne boš nikdar kaj jad je
— gorjé.
- * Kdor dela veselo in moli zmir vmes
Dobí blagoslóva obilo 'z nebes.

A. Pin.

(Kako se Dunaj, stolno mesto našega cesarstva razvija.) Od 1868 do 1883. l. se je na Dunaji pozidalo 3616 novih hiš, ki imajo većinoma po tri do štiri nadstropja. 997 hiš se je prezidalo, in 4797 hiš se je s prizidanjem in nazidanjem povekšalo.

Besedni uganki.

(Priobéil J. B.)

I. Izumi dolénjsko vas, katere imé obstóji iz desetih érk. Prve tri érke ti dadó imé gorenjske vasi. Druge tri érke značíjo del živalskega telesa. Ostale štiri érke značíjo pri vsakej hiši potrebno tekočino. Pómni pa, da se imé tekočine začne s samoglasnikom, kateri stoji tudi sredi imena gorenjske vasi, in konča se zopet s samoglasnikom, kateri pa stoji sredi besede, ki značí del živalskega telesa.

Ako pa samoglasnik v sredi druge besede izpremeniš v samoglasnik, ki je v sredi prve besede, dobošeš samostavnik s prilastkom. Katera dolénjska vas je to?

II. Sestavi iz sledečih črk in zlogov: av, bes, blo, ca, ce, ce, cen, cij, de, do, dras, e, e, el, el, gust, hi, i, i, i, ja, ja, jas, kop, le, li, li, lov, mo, nji, or, pis, re, ri, ru, sa, si, ta, te, tu, va, van, vin, vo, zak, zi, zra, osemnajst besed, ki naj značijo: 1. reko na Kranjskem; 2. moško ime; 3. proroka; 4. vas na Gorenjskem; 5. mesec; 6. otok mej Azijo in Avstralijo; 7. moško ime; 8. delavca; 9. kraljestvo v Evropi; 10. gozdno žival; 11. očaka judovskega ljudstva; 12. kačo; 13. mesto na Kavkazu; 14. žensko ime; 15. demant, katerega ima nek evropski cesar; 16. del drevesa; 17. izvoljeno ljudstvo; 18. drag kamen.

Ako čitaš začetne črke teh besed, dobošeš imeni dveh slovanskih svetnikov, in ako čitaš končne črke od spodaj navzgor, dobošeš njiju naslov.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Nove knjige in listi.

* Mladega Gašparja življenje in trpljenje. Prosto poslovenil J. S. Gombarov. Ponatis iz „Slovenca“. Tisk in založba „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani. 8°. 128 str. (Cena 30 kr.) Knjižica, katero tu omenjamo, je le za odraslo mladino. Priporočamo jo za zimska večera vsem onim, kateri bi se radi smijali, pa nimajo primerne berila v to. Mladi Gašpar bode izvestno vsacemu usta nategnil na smeh. Knjižica se dobiva v Katoliški knjigarni in stoji le 30 kr. po pošti 5 kr. več.

* Novomeško okrajno glavarstvo. Zemljepisno-godovinski opis. Sodelovanjem učiteljev Novomeškega okraja spisal O. Florentin Hrovat, šolski voditelj in načelnik okrajne učit. knjižnice v Novem mestu. V Ljubljani. Tisk „Katol. Tiskarne.“ 1885. 8°. 80 str. — To knjižico vže njen naslov hvali in priporoča. Vsaka šolska knjižnica bi si jo morala naročiti. Da je pisana temeljito in izborna, tega nam je porok però čast. gosp. pisatelja, katerega „Vrtčevi“ čitatelji vže iz prejšnjih letnikov dobro poznajo. (Cena knjižici?)

* Jurčičevih zbranih spisov V. zvezek. Založil in na svetlo dal odbor za Jurčičev spomenik. Uredil Fr. Levce. Pripovedni spisi. Natisnila „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani 1885. 8., 284 str. Cena 70 kr. — Peti zvezek obseza: 1. Hei mestnega sodnika; — 2. Nemški valpet; — 3. Sin kmetskega cesarja; — 4. Lipe; — 5. Pipa tobaka; — 6. V vojni krajini. — Zna se, da Jurčičeve zbrane spise priporočamo le slovenskemu razumnstvu, tedaj vže odrasle, razumnej in izkušenej mladini. Kdor koli si napravlja domačo slovensko knjižnico, brez Jurčičevih

zbranih spisov bi ne smel biti; zatorej naj seže po njih, kdor jih še nima.

* Narodne Biblioteke, katero izdaja gosp. J. Krajec v Novomestu, izišel je 19. snopič na svitlo. Vsebina temu snopiču je: 1. „Berač“, iz nemškega na slovenski jezik preložena povest — 2. „Elizabeta, angleška kraljica“, zgodovinska črtica. Cena 15 kr.

* Ljudske knjižnice so izišli dalje 15., 16., 17., 18., 19. in 20. snopič. — Vsi ti snopiči obsejajo krajše in daljše povesi mladim in starim v pouk in zabavo. — Vsak snopič „Ljudske knjižnice“ velja s poštnino vred samó 8 kr.

* Hrvatski pedagog.-književni sbor je izdal troje krasnih knjig za učitelje in hrvatsko mladež. Knjige so: 1. Metodika prostoročnoga crtanja za obče pučke i gradjanske škole. Sastavio Gjuro Kuten, učitelj više djevojačke učione u Zagrebu. (Sa 26 slika). Zagreb. 1885. 8°, 198 str.

2. Gragja za istoriju dubrovačke pedagogije sakupio Vicko Adamović, prvi član hrv. pedagog.-književnoga sbora. Sa 9 slika. Zagreb 1885. 8°. 176 str.

3. U radu je spas. Poučna pripoviest za odrasliju seljačku mladež. Napisao Davorin Trstenjak. U Zagrebu, 1885. 8°, 120 str. — Mi smo vže večkrat živo priporočali knjige, ki je izdaje „Hrvat. pedagog.-književni sbor“ tudi našim slovenskim učiteljem, ki so vsaj nekoliko zmoinji hrvatskega jezika. To storimo tudi danes in jim posebno priporočamo „Metodiko prostoročnega risanja za obče ljudske in meščanske škole.“ Jezik je takó umeven, da ga lahko vsak našil učitelj brez vsakega tolmača razumé. Dokler nimamo v našej domačej literaturi v to svrhu primernih knjig, sezajmo k najbližjim sosedom ponje in pomagajmo si takó iz zadrege.

Imamo nekoliko nepopolnih „Vrtčevih“ letnikov od 1883. in 1884. l.

Pri letniku od 1883. l. manjka samó štev. 6. Pri „ „ 1884. l. „ „ „ 3.

Kdor želi katerega teh nepopolnih letnikov imeti, ki so drugače popolnem nepoškodovani, pošlje naj nam **60 kr.** po poštnjej nakaznici, in takój mu pošljemo **poštine prosto** dotični letnik.

Uredništvo „Vrtčevo“.

Listnica. Gg. R. K. v V.: „Slika s Českega“ ne ugaja našemu listu; posebno zdaj ne, ko so taki časi, da nam je ostati domá. — H. P. v B.: Vaši sestavki pridejo na vrsto; zdaj ni bilo mogoče. — F. H. v G.: Hvala na poslanem; vse pride na vrsto. — Janja M. v L.: Prosimo večkrat kaj iz Vašega spretnega peresa. Naš pozdrav!

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo.“ mestni trg, štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.